

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

5680

323

U-28

1902

2010

323
W-28

158

12

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ

ԵՂԱՅՐՈՒԹԻՒՆ

Մ ե ք

քարոզեցուք

գ խ ա չ է ե լ ե ա լ ն

Քրիստոս:

Ա. Կորնթ. Ա. 25

Հոգեհոտր

աշխատասիրող ի հեր

26.

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՄՐՏԻՆ ՅԻՍՈՒՍԻ

Մեր սրտն բովանդակ եղան-
դովն կը փափաքենք, որ Յիսուսի
ամենատարբ. ՄՐՏԻՆ Տշմարիտ Հեթ-
մեռանդութիւնն ընդ ամենայն աշ-
խարհ ճատարեալ տարածի իւր
փրկաւէտ զօրութեամբն:

ԼԵՒՈՆ ԺԳԻ

Վ Ի Ե Ն Ն Ա

Մ Ի Ի Թ Ա Ր Ե Ա Ն Տ Պ Ա Ր Ա Ն

1902.

241047. սկ.

Ա Ձ Դ

Առաջիկայ գրուածքս, Յիսուսի Սրտին Ա-
 նարեալ՝ Երանելի Մարգարետա-Մարիամ Աւա-
 գօզի գրութիւններէն քաղեալ կարճաոտ տեսու-
 թիւն մըն է Ս. Սրտին շերմեանդութեան վրայ,
 որ եթէ այն ողորմած Սրտին նոր քարեկամներ
 կարենայ շահիլ՝ Թարգմանիչն առատապէս վար-
 ծատրուած կը համարի զանձն: Սոյն շերմեան-
 դութեան վերաբերեալ քանի մը ներողութիւն
 ունեցող աղօթքներ աւելցուցինք վերջն, զորոնք
 Beringerի ներողութեանց Ս. Ժողովոյն կողմանէ
 վաւերացեալ գրքէն առած ենք հաւատարիմ
 թարգմանութեամբ:

Ընթեցողին շերմապէս կը յանձնենք սոյն
 նիւթին վրայ գրուած ընդարձակ գաղղիերէն
 գիրքն՝ Le Règne du Coeur de Jésus, 5 vol. (գինն
 է՝ ծախու ծախքով 8 Ֆր. 10.) կամ ասոր համա-
 ոտութիւնն մէկ հատորի մէջ՝ Le Coeur de Jésus.
 Կը ծախուին՝ au Bureau du Sanetaire de Mont-
 martre, Paris XVIII, rue de la Barre, 31.

12 001

22-000015

241047

Ո՛վ քաղցրագու՞ծ Սիրտ իմոյ Յիսուսի,
Տուր կնձ միշտ սիրել ըզՔեզ արելի:

ՅԻՍՈՒՍԻ ՍՐՏԻՆ ԹՇԳՆԻՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ա.

Լեւոն ԺԳ. Ս. Քահանայապետին
մէկ նշանաւոր գործն յամի 1899:
Նոր Լաքարոն¹:

Յամի 1899 գործ մը կատարուեցաւ, որ
դժբախտաբար շատ քիչ ծանօթ է: Ո՞րն է
այս գործս: Միթէ Ս. Քահանայապետին
ղաշխարհ Յիսուսի Քրիստոսի նուիրե՞լն է:
Ոչ: Թէեւ այս նուիրումն շատ ծանրակշիւ
է, — որովհետեւ Եկեղեցին անկէ մեծամեծ
պտուղներ ընդունիլ կը յուսայ, — սակայն
այս բանս շարժառիթ միայն եղաւ իրական
արտաքոյ կարգի գործի մը. այո՛, այնպէս կա-
րեւոր գործի մը, որուն նմանք գտնելու հա-
մար Եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ՝ հարկ է
ելլել մինչեւ Կոստանդիանոս: Նշանաւոր

¹ Լեւոն կը կոչուի Մեծին Կոստանդիանոսի խա-
չանան գրօլը:

դէպքս է, որ Լեւոն ԺԳ. Ս. Քահանայապետն՝ իբրեւ փոխանորդ եւ յանուն իսկ Յիսուսի Քրիստոսի հանդիսապէս ընդունեցաւ եւ հռչակեց Ս. Սրտի ջերմեռանդութիւնն, եւ ասով (in hoc) պաշտօնապէս նոր դրօշ մը տուաւ Եկեղեցւոյ:

Մայիսի 25ի Annus sacrum անուամբ Շրջաբերական թղթին մէջ Լեւոն ԺԳ. կը յիշատակէ նախ այն հրաշալի տեսիլն, երբ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս յամի 312 յանձին կոստանդիանոսի տուաւ Եկեղեցւոյ զլսալն իբրեւ նշան միութեան եւ յաղթութեան, ըսելով թէ՛ Այսու նշանաւ յաղթեսցես (in hoc signo vinces), — եւ յետոյ կը նկարագրէ այժմու ժամանակիս մէջ Եկեղեցւոյ դէմ ուղղուած շարարուեստ դաշնակցութիւնն, զոր կազմած են պէսպէս կողմնակցութիւնք եւ աղանդաւորք: Ասոնք թէեւ իրարու ճիշդ հակառակ նպատակներ ունին, սակայն բոլորովն միաբան են զՔրիստոս ատելու մէջ, եւ քստմնելի համաձայնութեամբ զողջես կ'ըսեն աստուածային Փրկչին, թէ՛ Ոչ կամենք թագաւորել զմա ի վերայ մեր. Չենք ուզեր որ դուն մարդկան վրայ թագաւորես: Ասոր հակառակ, Յիսուսի Քրիստոսի փոխանորդն՝ անխալ վարդապետի ճոխութեամբ կ'արտասանէ յաջորդ սքանչելի եւ յուսալից խօս-

քերն, զորոնք ոսկի տաւերով գրոշմուած տեսնել կը բաղձանք ամէն Եկեղեցեաց մէջ.

«Անաւասիկ այսօր կ'ընծայուի մեր աշաց՝ ինքուրթեան նոր նշան մը, որ բոլորովն աստուածային է եւ վերջին աստիճանի յուսատու: Այս նշանս է Յիսուսի ամենասուրբ Սիրտն, որ ի վերուստ խաշ մ'ունի եւ բոցեղու մէջ պայծառ եւ հրավառ կը շողայ. Ասոր վրայ պէտք ենք դնել մեր բոլոր յոյսն, եւ իրմէ պէտք ենք խնդրել եւ սպասել մարդկան փրկութիւնը,»:

Երկու դարէն աւելի է, որ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս անձամբ ծանուցած էր նոյն բանն երանելի Մարգարիտա-Մարեմայ ի Փարէլը-Մօնիալ: Օր մը Յիսուս ցուցուց իրեն Ս. Սրտի պատկեր մը, որ նման է Լեւոն ԺԳ. Քահանայապետին նկարագրածին, եւ ըսաւ. «Ահա տես երկրորդ միջնորդն: Իմ աստուածային Սրտի ջերմեռանդութիւնն՝ սիրոյս վերջին ճիգն է, որ այս վերջին դարերու մէջ կ'ուզէ ձեռնտու եւ օգնական ըլլալ քրիստոնէից, իրենց առջեւ դնելով միանգամայն առարկայ եւ միջոց մը, որ կարող է շարժել իրենց սիրտը զիս սիրելու, եւ հաստատուն սիրով սիրելու: Իմ աստուածային Սրտովս պիտի թագաւորեմ: Այո՛, ես պիտի թագաւորեմ ընդդէմ աստանայի եւ անոր անհամար արդէլքներուն. իսկ աստանան

իւր արբանեակներովն հանդերձ ամօթահար պիտի մնայ»:

Փարէի խոնարհ կուսանն Յիսուսի առջեւ դնելով ամէն դժուարութիւններն, որոնք իւր Ս. Սրտին տէրութեանը կը դիմադրէին, հարցուց վստահութեամբ, «Փրկի՛չ իմ սիրելի, Երբ պիտի դայ այն երջանիկ ժամանակն.» եւ յաջորդ մտիթարական պատասխանն ընդունեցաւ.

«Այր հաւատան արդեօք թէ կարող եմ զայն ի գլուխ հանել: Եթէ կը հաւատաս, ապաքէն կը տեսնես իմ Սրտիս զօրութիւնն՝ սիրոյս մեծաշուք փառաւորութեան մէջ: Երկինք եւ երկիր պիտի անցնին, սակայն իմ խօսքերս առանց արդիւնքի պիտի չմնան: Ինչու մի վախնար, էս պիտի թագաւորեմ ընդդէմ սատանայի եւ իւր արբանեակաց. եւ պիտի անցնին անհետանան անոնք՝ որոնք իմ թագաւորելուս կը հակառակին»:

Այս քաջալերիչ խօսքերս խօսեցաւ Տէրն մեր Մարգարիտա - Մարեմայ իբր 1689ին: Թէեւ Եկեղեցին այս աստուածային հրաւերին վաւերականութիւնը կ'ընդունի, բայց ինչ պատճառի համար՝ երկու դարէն աւելի սպասելէն ետեւ՝ հրատարակեց զայն պաշտօնապէս: Այդ դաղտնիք մըն է աստուածային Նախախնամութեան: Միանգամայն

կրնանք ըսել, թէ մարդիկ ըստ բուականի պատրաստուած չէին այդպիսի արտաքոյ կարգի հրաւերմ' ընդունելու: Գիտենք, թէ Փարէի յայտնութիւններէն ի վեր 16 քահանայապետք՝ որ յաջորդաբար բազմեցան սրբոյն Պետրոսի Աթոռին վրայ, մեծ սիրով պատասխանեցին պէսպէս հարցուածոց ի մասին Ս. Սրտին շերմեռանդութեան, սակայն անոնցմէ եւ ոչ մին վճռական խօսք մ'արտասանեց: Արդ՝ Լեւոն ԺԳ. քահանայապետն ուստի՞ դրդեալ այս վճռական խօսքս խօսեցաւ Եկեղեցւոյ մէջ, եւ այն՝ 22 տարի քահանայապետութիւն ընելէն ետեւ:

Ատոր պատասխանը կ'ընդունինք նոյն իսկ Լեւոն ԺԳ. քահանայապետէն, որ այս նշանաւոր գործս ի գլուխ հանելէն ետեւ՝ ըսաւ Եպիսկոպոսի մը. «Աշխարհքս Յիսուսի Ս. Սրտին նուիրելու համար՝ ներքին զերբնական դրդում մը զգացի, որուն չկրցայ դէմ դնել: Աստուածային յայտնութեամբ գիտեմ, որ այս գործողութիւնս պիտի ըլլայ սկիզբն մեծամեծ ողորմութեանց, որոնց յուսալից կը սպասենք»:

Այդ յայտնութեան պատմութիւնը հրատարակելու ժամն եկած չէ տակաւին:

Բ.

Նոր Խաչակրութիւնը:

Ի՞նչ է դառնալու պէտք էն պարտաւանէլ
 15-ն ժ. Գ. ի հրաւերէն: — Երբ քէլքմանի ժողովքին մէջ Ուրբանոս Բ. Խաչի գրօշը բարձրացուց սուրբ Երկրին աղատութեան համար, բռնով՝ Երթանք յերուսաղէմ, Աստուած այդպէս կ'ուզէ. իւր ձայնը բովանդակ քրիստոնէութեան մէջ արձագանգ գտաւ: — Նոր Խաչակրութեան առաքելոյն՝ Լեւոն ժ. Գ. ի հրաւերին պատասխանելու համար, պէտք ենք ամէնքս, թէ քահանայք թէ հաւատացեալք, նոր Լաբարոնին շուրջը շարուիլ եւ ամէն տեղ հնչեցընել փրկութեան աղաղակն թէ Երթանք առ Ս. Սիրոն:

Երբորդ տատանող մարդկութիւնը փրկել եւ Եկեղեցւոյ ցաւերը փարատել բաղձացող անձինք՝ կը փնտռեն միջոցներ վերականգնելու հասարակութիւնն՝ որուն մէջ կրօնական զգացումներ կը պակտի: Տարակոյս չկայ որ ասոնք գովելի ճիգեր են եւ կրնան գոնէ դանդաղեցընել խորասուզող շարժումն՝ որ զաշխարհ կը մղէ կը տանի ընդհանուր սերայութեան եւ անկանգնելի կործանման: Սակայն Ս. Քահանայապետին, մանաւանդ թէ՛ նոյն ինքն Յիսուսի Քրիստոսի ճոխութեան

վրայ յենլով՝ չենք վարանիր բռնուլ, թէ այս մասնական ճիգերն անզօր պիտի մնան, քանի որ ընդհանուր չեն եւ անոնց կենդրոնը Յիսուսի Սիրտը չէ: Երբ Բահաւոր թշնամի մը կը սպառնայ որեւիցէ երկրի, հարկ է որ բոլոր քաղաքացիք սպառազինին, որպէս զի կարողանան թշնամոյն դիմադրել: — Օ՛ն, դուք ամէնքդ, որ անկեղծութեամբ կը սիրէք յՅիսուս Քրիստոս եւ իւր Եկեղեցին, արթնցէք, սոք ելէք: Յիսուսի Ս. Սիրտն այդպէս կ'ուզէ. եւ իւր գրօշին տակ կը հրաւիրէ զամէնքն առհասարակ:

Ի՞նչ կերպով կարել է զենորել Ս. Սիրտն Խաչակրութեան: — Կը պատասխանէ մեզի երանելին Մարգարիտա-Մարիամ, թէ «Պէտք էք ձեր անձն ամբողջովին նուիրել այս պաշտելի Սրտին, որպէս զի կարենաք թէ անձամբ մատուցանել, թէ վատկիլ իրեն ամէն սէր, պատիւ եւ փառք, զոր կրնաք ի գործ դնել, թէ դուք անձամբ եւ թէ ձեր իշխանութեան հպատակող անձանց ձեռք: Բնաւ մի վախճանք ձեր ժամանակն այդպիսի գերազոյն վախճանի մը վատնելու, որովհետեւ նոյն իսկ ինքն է մեծատուն Տէրն, որ ձեզի վարձատուց կ'ըլլայ»:

Ո՛րն է նոր Խաչակրաց բնութեն: — Երանելի Մարգարիտա մեր առջեւ կը ծրագրէ զայն

այդպէս. “Յիսուսի Սիրտը կ'ուզէ թագաւորել ամէն սրտերու վրայ, ընտանեաց մէջ, բոլոր ազգաց վրայ եւ եկեղեցւոյ մէջ. եւ այս թագաւորութիւնն հաստատելու համար՝ կը խնդրէ գործակից օգնականներ” : Հարցընենք Երանելւոյն. Յորո՞ւմ կը կայանայ իւրաքանչիւր անձի պաշտօնն, ընտանեկան պաշտօնն, ընկերական պաշտօնն եւ եկեղեցական պաշտօնն, զոր պէտք ենք ընծայել Յիսուսի Սրտին: Ասոնց նկատմամբ յաջորդ գլուխներու մէջ Երանելւոյն տալու դասերուն մեր միակ պատասխանն ըլլալու է, թէ Ես ալ կ'ուզեմ Խաչակիր, այսինքն է՝ Ս. Սրտին առաքնաւ ըլլալ:

Գ.

Ս. Սիրտը սրտերու վրայ թագաւորել կ'ուզէ:

Ս. Սրտի ջերմութեան նպաստին ո՞րն է: — Երանելի Մ. Մարիամ կը պատասխանէ. “Ս. Սրտի ջերմութեան գլխաւոր նպատակն է՝ շահիլ հոգիներն ի սէր աստուածային Սրտին, այնպէս որ ինք միայն տիրէ մեր սրտերուն վրայ, եւ իւր սիրոյն փոխարէն՝ մենք ալ սէր հատուցանենք իրեն” : Յիսուս հեղ մ'ըսաւ իրեն, “Օտարւի եմ, եւ կ'այրիմ կը տոչորիմ սիրուելու բազմանքէն” :

Ս. Սիրտը ճշմարտապէս սիրելու համար ի՞նչ պէտք է ընել: — Ո՛հ, սրչափ մեծ են այս աստուածային Սրտին պահանջումները. “Միտ դիր, կը գրէ Աստուծոյ աղակիսն, թէ այս պաշտելի Սիրտն ի՞նչ կը խնդրէ իւր բարեկամներէն. ինք կ'ուզէ գիտաւորութեան մաքրութիւն, գործոց մէջ խոնարհութիւն եւ խնդրուածոց մէջ համակամութիւն” : Մէկ խօսքով՝ այս աստուածային սէրն է անհաշտ թշնամի երեք ցանկութեանց, որ են՝ սէր հեշտութեանց, սէր հարստութեանց եւ ամբարտաւանութիւն: Այս սէրը կ'ուզէ իրեն ուզելից ունենալ ամէն առաքինութիւններն, որոնցմէ երեսուն երեք հատ յառաջ կը բերէ Երանելին, եւ կը յաւելու, թէ

“Յիսուս գլխաւորաբար կը պահանջէ մեզմէ, որ երբեք գիտութեամբ պակասութիւն չգործենք: Ուստի, ո՞չ միայն մեզքէ պէտք ենք զգուշանալ, այլ նաեւ ամենագոյն կամաւոր թերութիւններէ, որոնք կրնան մեր սրտին մաքրութիւնն աղտողել: Ս. Սիրտը բաժանեալ սիրտ չ'ընդունիր, այլ կամ ամբողջովին կ'ուզէ եւ կամ ո՞չ բնաւ” :

Այս սիրոյ քործարարութիւնն շոտ դժուար է որդեօտ: — Թէպէտ եւ ամենաբարձր կատարելութեան գերագոյն պարտքերը կը պարունակէ իւր մէջը, սակայն եւ այնպէս գիւ-

րին եւ պարզ է: Երբ Երանելին կը վախնար որ Յիսուսի այս պահանջումն անհնարին է գործագրել, Տէրն մեր ըսաւ իրեն. «Ինչո՞ւ կը վախնաս: Աշխատէ զեւ միայն սիրելը, այսու ամէն բան կատարած կ'ըլլաս: Իմ սէրս ամէն բանի տեղը կը բռնէ»: ԳԺՈւարին է արդեօք ըսել. Սիրտ Յիսուսի, կը սիրեմ գ.քեզ. Քու սիրոյդ համար պիտի զգուշանամ մեղքէ. Բոլոր գործքերս քու սիրոյդ համար կ'ուզեմ ընել՝ ամէն զօհողութիւն յանձն առնլով: — Յիսուսի սէրն ոյժ մըն է, որուն ոչինչ եւ ո՛չ սք կրնայ դէմ գնել:

Մէնի այս սէրս պատերազմէն — չարչարուելէ կը րնօրինէ՞ զՊրբ: — Երանելին կը պատասխանէ. «Մտիր այս գորովալից Սրտին մէջ, որ նման է ապահով նաւու մը, որուն ղեկավարն է սէրը, եւ աշխարհքիս մրկալից ծովուն մէջ անվկանդ կ'առաջնորդէ քեզի: Միայն թէ այդպիսի կարեւոր ճամբորդութեան ատեն, պէտք չէ նաւ մտնել առանց պատերազմի զէնք ունենալու. սոյնպիսի սիրոյ ճամբաներն մեր տկար բնութեան համար շատ նեղացուցիչ են, բայց պէտք է այս առտուածային Սիրտը սիրել, թէեւ մեծամեծ զոհեր արժէ մեզի»:

Պ.

Ս. Սիրտը կ'ուզէ թագաւորել ընտանեաց մէջ:

Ի՞նչ միջոցներով կարելի է Ս. Սրտին պատերազմել միջընէլ ընտանեաց մէջ: — Երանելի Ս. Մարիամ զխաւարաբար երկու միջոց կուտայ. 1. Աստուածային Սրտին վրայ խօսող զրուածոց ընթերցումը. մասնաւոր ալ՝ որ աշխարհքիս վրայ այնչափ շարիք կը գործէ՝ հարկ է որ գործակից ըլլայ Ս. Սրտին թագաւորութիւնը տարածելու: 2. Ս. Սրտի պատկերին պաշտօնը:

Ի՞նչ մեծարանք պէտք էն՝ ընել Ս. Սրտի պատկերին:

1. Տեսական մեծարանք: — Երանելին կ'ըսէ, թէ «Ս. Սիրտը կ'ուզէ, որ այս պատկերս տներու մէջ դրուի եւ մեծարուի, որպէս զի մարդիկներուն անզգայ սիրտը շարժէ: Այս գորովալից Սիրտն, որ ամենայն օրհնութեանց աղբիւրն է, առատութեամբ պիտի սփռէ իւր օրհնութիւնն այն տեղերն, ուր իւր պատկերը դրուած է եւ կը մեծարուի»:

Ուրեմն ամէն ընտանիք պէտք է 1. ունենայ տեսակ մը անական աղօթարան, ուր Ս. Սրտին պատկերը զետեղուած ըլլայ նոյն ընտանեաց պաշտպաններուն քով. 2. ըն-

տանեաց ամէն անդամք զոնէ ամէն իրիկուն քովէ քով պէտք են գալ՝ ի միասին աղօթել ու Յիսուսի Սրտին նուիրուիլ, եւ զոնէ ամայն առաջին ուրբաթն աստուածային Սրտին Լիթանիան ըսել:

2. Առանձնական մեծարանք: — Երանելին կը յաւելու, թէ «Ս. Սիրտը կ'ուզէ, որ պղտիկ պատկերներ պատրաստուին, որպէս զի մեծարել փափաքողք՝ կարենան վրանին կրել զայն: Յիսուս կը խոստանայ դրոշմել իւր սէրն այն սրտերուն վրայ, որոնք այս պատկերս վրանին կը կրեն, եւ իր սիրոյն հակառակող ամէն զգացումէ կը զգուշանան եւ զայն անհետ կ'ընեն:»

Ս. Քահանայապետն Լեւոն Ժ.Գ. 1900. Ապրիլ 4ին՝ Ս. Սրտին յատուկ Հանդերձն հաստատեց եւ շատ մը ներողութիւններով ձօխացուց: Այս Հանդերձն ձերմակ գունով է, որուն մէկ կողմը Ս. Սրտին պատկերն եւ միւս կողմը Ս. Կուսին Վարեմայ՝ ողորմութեան մօր պատկերը կայ: Այս Հանդերձն օրհնելու եւ ուրիշներուն տալու իշխանութիւնը կրնայ ամէն քահանայ խնդրել եւ ընդունիլ ընդհանրական Մեծաւորէն նուիրուալը Մարեմայ կոչուած կրօնաւորաց (իւր հասցէն է՝ T.R.P. Supérieur général des Oblats de Marie. Rue Saint-Peters-

bourg, 26. Paris.): Կարելի է նաեւ գիմել Մոնմարթրի Ս. Սրտի Եկեղեցւոյն Մեծաւորին (R.P. Supérieur des Chapelains du Sacré-Coeur. Rue de la Barre, 31. Paris-Montmartre): Սոյն անձէն կրնայ խնդրուիլ նաեւ՝ Le Scapulaire du Sacré-Coeur անուն տետրակին, որուն մէջ այս Հանդերձնս վերաբերեալ կարեւոր տեղեկութիւններ կան (Գին՝ 10 սանդիմ):

Ե.

Ս. Սիրտը կ'ուզէ թագաւորել մարդկային ընկերութեան վրայ:

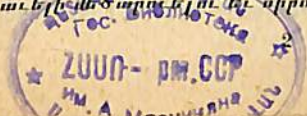
24781-61

Որո՞նք են Յիսուսի Սրտին ընկերական խոհանարանին բխարի պայմաններն: — Երանելի Վարդաբխտան կը գրէ. «Այս գորովալից Սիրտն ինձի յայտնեց, որ ուրիշ մեծամեծ ծրագիրներ ալ ունի.

“1. Կ'ուզէ շքով եւ փառօք մտնել իշխանաց եւ թագաւորաց պալատներուն մէջ:

“2. Կ'ուզէ իւր տերութիւնը հաստատել աշխարհիս մեծամեծներուն սրտին մէջ:

“3. Կ'ուզէ որ այս Զբոմեռանդութիւնս մեծամեծաց պալատներուն մէջ տարածուի, հոն այնչափ աւելի մեծարուիլ եւ սիրու-

լու համար, որչափ որ իւր շարժարանաց ատեն իշխանաց եւ թագաւորաց պալատներուն մէջ նախատուեցաւ եւ անարգուեցաւ:

“4. Ամէն մէկ ազգէն կը խնդրէ. Ա. Որ եկեղեցի մը կառուցանէ, ուր այս աստուածային Սրտին պատկերը դրուի. Բ. Այս երկրպագելի Սիրտը կ'ուզէ որ հոն թագաւորն եւ բոլոր արքունիքն իրեն նուիրուին. Գ. Կ'ուզէ դրօշներու վրայ նկարուիլ:

“Այս ամէնը շատ գոյնարիւն կ'երեւայ սատանային յարուցած մեծամեծ արգելքներուն պատճառաւ. որովհետեւ սաստիկ կը կատողի տեսնելով՝ որ Ս. Սրտին ցանկալի եւ փրկաւէտ ջերմեռանդութեան շնորհիւ՝ այնչափ անչափ հոգիներ իր իշխանութեան տակէն պիտի ելլեն ազատին, որոնք յառաջ իւրն էին: Սպառնացած ալ է ամէն տեղ այս ջերմեռանդութեան դէմ արգելքներ յարուցանել: Պէտք ենք ուրեմն պատրաստ ըլլալ սատանային կատաղութեան դէմ՝ քաջաբար կռուելու, առանց ընդառաջ ելած հակառակութեանց վրայ զարմանալու: Այս փառաւոր ձեռնարկութեան մէջ՝ նեղութիւնք եւ հակառակութիւնք ամէնէն սպաշով նշաններն են, թէ Ս. Սրտին թագաւորութիւնք պիտի հաստատուի:”

Ահն հաւարացեալ ի՞նչ պիտի ընէ, որ իւր

հայրենեաց ՎՋ Ս. Սրտին խախտութիւնը հասարակութիւն: — Ամէն քրիստոնեայ ջանալու է, որ Ա) Իւր երկրին մէջ Ս. Սրտին նուիրեալ եկեղեցի մը կառուցանելու համար՝ ձեռքէն եկած օգնութիւնն ընէ: Բ) Հետամուտ ըլլայ, որ այս ջերմեռանդութիւնն ըստ կարելւոյն ամէն տեղ տարածուի, որպէս զի օր մը ազգովին իրեն նուիրուելով՝ Յիսուսի Սիրտն այն ազգին վրայ թագաւորէ: Իցիւ թէ մեր բոլոր Հայ ազգին մէջ ալ Ս. Սրտին ջերմեռանդութիւնը հռչակուի տարածուի, եւ անոր քաղցր թագաւորութեան օրհնութիւնները վայելենք: Եթէ ամէն մարդ իւր կարելիքն ընէ, Յիսուսի քաղցրագութ Սիրտն մեր աշխատութիւնն յաջողութեամբ կը պսակէ:

2.

Ս. Սիրտն կ'ուզէ եկեղեցական պաշտօն եւ իւր Տօնախմբութիւնն:

Որո՞նք էն խախտող պաշտօններ, զորոնք Ս. Սիրտն եկեղեցիէն կը խնդրէ: — Եր. Մ. Մատիամ չորս բան կը յանձնէ. Ա) Ս. Սրտի տօնախմբութիւնն. Բ) Ամոյն առաջին ուրախութիւն. Գ) Եղայրութիւններ եւ Դ) Ս. Սրտի նուիրեալ խորաններ: Ս. Քահանայապետն

Լեւոն ԺԳ. Հինգերորդ ժ'ալ կը յանձնէ, որ է՝ Յունիս ամիսը նուիրել Ս. Սրտին:

Ո՞րն է Ս. Սրտի ունին — Կէլէբը, Յոսէֆը — Կոմիտասը: — “Օր մը երբ Ս. Հաղորդութեան առջեւ կ'աղօթէի, կ'ըսէ Երանելին, իմ Տէրս այդպէս խօսեցաւ. “Չես կրնար ինծի աւելի մեծ սէր հատուցանել, բայց եթէ կատարելով այն բանն, զոր այնչափ անգամ քեզմէ խնդրեցի: Մարդկան ցուցած սիրոյս փոխարէն՝ անոնց մեծագոյն մասէն ապերախտութիւն միայն կ'ընդունիմ, որովհետեւ այս սիրոյ խորհրդեան մէջ ինծի հետ պաշտութեամբ եւ արհամարհանօք կը վարուին: Այս պատճառաւ քեզմէ կը խնդրեմ, որ Տօն Մարմնոյ եւ Արեան ութօրէքին յաջորդող ուրբաթ՝ օրն՝ առանձին տօն մը հաստատուի ի պատիւ իմ Սրտիս:

“Սոյն օրան մէջ մարդիկ Սիրտս պատուեն՝ Հաղորդութեամբ ի քառութիւն եւ ի հատուցումն այն թշնամանաց եւ արհամարհանաց, որոնք խորաններու վրայ ի բազմոցի գրուած ամենասուրբ Հաղորդութեան դէմ եղած են եւ կ'ըլլան:

“Ար խոտանամ քեզի, որ Սիրտս պիտի ընդարձակի իւր աստուածային սիրոյն ազգե-

1 Լուսաւորչայ Բարեկենդանէն երկու օր յառաջ:

ցութիւններն առատութեամբ շնորհելու անոնց, որոնք այս հատուցումն ու քառութիւնը կը կատարեն, եւ առ այն կը յորդորեն ուրիշներն ալ”:

Հոգոց հովիւներն ի՞նչ եղանակաւ պէտք էն այս ունի խմբել: — Տօնելու են այնպէս, ինչպէս որ կը տօնուին Եկեղեցւոյ ամենէն հանդիսական օրերը. բայց մասնաւորապէս փառաւոր Հանդիսութեամբ մեծարելով զուրբ խորհուրդն Գոհութեան. “որովհետեւ, կ'ըսէ Երանելին, Ս. Սիրտը մեծարուիլ կ'ուզէ զերազանց կերպով ի սուրբ Հաղորդութեան”:

Բովանդակ աշխարհի եկեղեցիները կը հրաւիրուին Ս. Հաղորդութիւնն ի բազմոցի դնել, ո՞չ միայն ամբողջ տօնի օրն, այլ եթէ հնար է՝ ամբողջ նախընթաց գիշերն ալ, միաւորելով զայն Մոմմարթի տաճարին մէջ կատարուած մշտնջենաւոց եւ տիեզերական երկրպագութեան (Adoration perpétuelle et universelle) հետ: Երանի թէ նոյն օրն համօրէն աշխարհք Գոհութեան խորհրդոյն մէջ Յիսուսի Սրտին երկրպագութիւն ընէր: Ո՞հ, ինչ վսեմ տեսարան, եւ քանի՞ն մխիթարութիւն պիտի ըլլար աստուածային Ս. Սրտին:

Հոստոսիանայի ի՞նչպէս պէտք էն այս ունի խմբել: — “Ասոր տօնախմբութիւնն սկսելու

ենք նախընթաց իրիկուընէ, կ'ըսէ Հայրն Գրուադէ: Խոտտոլանանքի մէջ պէտք է ներումն խնդրել մանաւանդ Ս. Հաղորդութեան դէմ եղած արհամարհանաց համար. եւ հաղորդուելու ենք՝ հաղորդութեանց մէջ եղած պակասութեանց հատուցում ընելու դիտմամբ: Սոյն օրն սովորականէն աւելի երկայն ժամանակ պէտք ենք անցընել Ս. Հաղորդութեան առջեւ: Եթէ հնար է, հինգ անգամ այցելութիւն ընելու ենք Ս. Խորհրդոյն, հետեւեալ դիտաւորութեամբք. 1. Հաղորդութեան սուրբ Խորհրդոյն հաստատութեանը շնորհակալ ըլլալու համար. 2. Իբրեւ ներգործութիւն գոհութեան քանի անգամ որ ընդունեցանք զինքն ի Ս. Խորհրդեան, եւ ուրիշ մեղի ըրած անթիւ շնորհացք համար. 3. Անհաւատներէն եւ հերետիկոսներէն իրեն եղած արհամարհանաց փոխարէն պատուելու համար. 4. Մեր կողմանէ ըստ կարելւոյն մեծազոյն մեծարանք ընելով՝ նոյն իսկ ուղղափառ հաւատացելոց կողմանէ եղած անարգանաց, ամպարշտութեանց եւ սրբապղծութեանց հատուցում ընելու համար. 5. ԶՅիսուս Քրիստոս յատկապէս այն ամէն եկեղեցեաց մէջ մտքով պաշտելու դիտաւորութեամբ, ուր տապանակի մէջ գրեթէ ամէնէն մուացեալ եւ լքեալ կը կենայ:»

Սոյն օրն կարելի եղածին չափ մտամբով ըլլալու ենք, եւ ստէպ սլացական արթններով, մահացուցմամբ եւ բարեգործութեամբ Յիսուսի Սրտին հետ միանալու ենք:

Է.

Ս. Սրտին ամիսն ու խորամնները:

Ս. Սրտին ամիսն Երբ հասարակեցաւ: — Յունիս ամիսն Ս. Սրտին նուիրելու սովորութիւնն սկսաւ Փարիզ 1833ին, Ուաղօներու վանքին մէջ՝ Գէլէյն արքեպիսկոպոսին հաւանութեամբ: — Յամի 1899 Յուլիս 21ին Արարողութեանց Ս. Ժողովն յանուն Լեւոն Ար. ի առ ամենայն եպիսկոպոսունս թուղթ մ'ուղղեց՝ որուն մէջ կը կարդանք. «Ս. Քահանայապետը ջերմապէս կը յանձնարարէ, որ ամբողջ Յունիս ամսուան մէջ՝ ի պատիւ Ս. Սրտին հրապարակաւ զանազան ջերմեռանդութիւններ կատարելու սովորութիւնը պահուի: Այս բարեպաշտ գործս քաջալերելու դիտմամբ՝ 300 օրան ներողութիւն կը շնորհէ հաւատացելոց՝ քանի անգամ որ ներկայ գտնուին այս ջերմեռանդութեանց. գոնէ տասն անգամ ներկայ եղողներուն կը շնորհէ լիակատար ներողութիւն:»

Հոգւոց հովիւներն ի՞նչ պէտք էն ընել: — Սրբազան Քահանայապետն որոշ կերպով ընելիքնին նշանակած է. Վերմապէս կը յանձնարարէ (commendat quam maxime) անոնց, որ ամէն եկեղեցիներու մէջ ի պատիւ Ս. Սրտին հրապարակաւ Վերմեռանդութիւններ կատարեն, եւ եթէ կարելի է՝ ամէն օր: Այսու ակնարկիւ կ'ուզէ, որ եթէ ամէն օր ժողովուիլը մեծ դժուարութիւն պատճառէ, կրնան ամսոյն մէջ տասն անգամով դո՛հ ըլլալ. զոր օրինակ, այն օրն երբ Վերմեռանդութիւնը կը սկսի, շաբթուն մէջ երկու անգամ՝ կիրակի եւ ուրբաթ օրերը, եւ Վերմեռանդութեան վերջին օրն:

Այս Վերմեռանդութեանց համար պէտք է. 1. Ս. Սրտի խորան մը վայելուչ զարդարեալ, ինչպէս որ Մարեմայ ամսոյն մէջ կ'ըլլայ. 2. Հօգևոր երգեր. 3. Ս. Սրտին վրայ ընթերցուած կամ խրատ մը. 4. Զանազան աղօթքներ, դոնէ Յիսուսի Սրտին Լիթանիան եւ Նուիրման աղօթքը. 5. Եթէ կարելի է՝ նաեւ Օրհնութիւն:

Հոգւոց հովիւներն ի՞նչ պէտք էն ընել: — 1. Պէտք են իրենց հովիւներուն օգնել՝ Ս. Սրտին խորանը զարդարելու համար ուրբ ընելով մամ, ծաղիկ եւն. 2. Կանոնաւորապէս ներկայ գտնուիլ հրապարակական Վեր-

մեռանդութեանց, եւ եթէ արգելք մ'ունենան՝ առանձին կատարել նոյնպիսի Վերմեռանդութիւններ. 3. Եթէ կարելի է՝ տունն ի պատիւ Ս. Սրտին պղտիկ խորան մ'ունենալ. 4. Յունիս ամսոյն ամէն մէկ օրն այս աստուածային Սրտին պատուոյն նուիրել, զանազան բարեպաշտական գործեր, մանաւանդ՝ սոեկ սոեկ սղացական աղօթքներ ընել:

Ը.

Օր Ս. Սրտին կամ առաջին ուրբաթ իւրաքանչիւր ամսոյ:

Որչա՞ր է ձեռքի համարելու էն ուրբաթն: — Յամի 1899 Յուլիսի 21ին առեպիսկոպոստոնս ուղղեալ թղթին մէջ կը կարդանք, թէ “Նորին Սրբութիւնն (Լեւոն ԺԳ.) սաստիկ կը փափարի (magnopere in votis habet), որ ամէն տեղ տարածուի գեղեցիկ սովորութիւնն, եւ ըստ այնմ ամէն ամսոյ առաջին ուրբաթ օրն ի պատիւ Ս. Սրտին կատարուին Վերմեռանդական գործեր: Եթէ այս բարեպաշտական հրահանգքը իստոնեայ ժողովրդեան մէջ իբրեւ սովորութիւն մուտ գտնէ, անով ընդ միշտ կը հաստատուի այն թագաւորական եւ աս-

տուածային իրաւունքն, զոր Յիսուս Քրիստոս իւր երկնաւոր Հօրէն ընդունած էր բոլոր մարդկային ազգին վրայ»:

Որո՞նք են ուրբաբ օրո՞ւն գլխաւոր բարեպաշտական գործերը: — Երանելի Մարգարիտա-Մարիամ կը յանձնէ ի մասնաւորի.

1. Պզտիկ մտածական մը Ս. Սրտին ջերմեանդուութեան վրայ, դո՞նէ քաւորդ ժամու չափ:

2. Հաշտարար հաղորդութիւն: Տէրն մեր օր մ'ըսաւ անոր. «Ամէն ամոյ առաջին ուրբաթօրն հաղորդուէ, ամոյն մէջ ի Ս. Խորհրդեան ինծի դէմ եղած նախատանայ հատուցում ընելու համար»: Յետոյ իրեն խոստում մ'ըբաւ, որ մեծ խոստումն կը կոչուի. «Անբաւ գթութեամբ կը խոստանամ քեզի, ըսաւ, որ Սրտիս ամենակարող սէրն ապաշխարութեան վախճանական շնորհքը պիտի պարգեւէ այն ամէն անձանց, որոնք ինն ամիս ետեւէ ետեւ ամոյն առաջին ուրբաթօրը կը հաղորդուին. այսպիսիք առանց ինծի հետ հաշտուելու եւ առանց Ս. Խորհուրդներն ընդունելու պիտի չլնունին, վասն զի իմ աստուածային Սիրտս այն վերջին վայրկենին ապահով ապաստանարան պիտի ըլլայ իրենց»:

3. Պատարագ մատուցանել կամ տեսնել ի պատիւ Սրտին Յիսուսի:

4. Ս. Հաղորդութեան այցելութիւն:

5. Յիշատակ չարչարանացն Բրիտոսի: «Օր մը, կը գրէ Երանելին, Տէրն մեր իւր փափաքն յայտնեց ինծի, որ ամէն ուրբաթ գամ իրեն ի խաչելութեան 33 երկրպագութիւն ընեմ, ջանալով դնել ինք զինքս այն տրամագրութեան մէջ՝ յորում կը դանուէր Ս. կոյսը. եւ այս ամենայն միաւորելով իւր աստուածային Որդւոյն չարչարանաց հետ՝ նուիրեմ երկնաւոր Հօր կարծրացեալ սրտերուն դարձին համար: Յիսուս մահուան ատեն օգնական պիտի ըլլայ անոնց, որոնք այս բարեպաշտ գործս կը կատարեն հաւատարմութեամբ»:

6. Չանազան աղօթքներ ի պատիւ Ս. Սրտին, բայց մանաւանդ՝ Լիթանիան, Նուիրման աղօթքն, եւն:

7. Ի պատիւ Ս. Սրտին ներքին եւ արտաքին մահացուցման եւ ապաշխարութեան գործեր: «Սէրս կը թագաւորէ ի վիշտս եւ ի նեղութիւնս», ըսաւ Տէրն մեր Երանելւոյն:

8. Ս. Սրտին Յիսուսի ընել ստէպ ստէպ սլացական աղօթքներ սիրոյ եւ հատուցման: «Այս բարեպաշտ գործն կարելի է ընել ամէն տեղ եւ ամէն ժամանակ, կ'ըսէ Հայրն

Գրուալէ; բաւական որ լուութիւնը սիրենք, ցրումներէն զգուշանանք եւ մեր անձն ամէ փոփ պահելու փոյթ ասնինք»:

Թ.

Ս. Սրտին նուիրեալ Եղբայրութիւններ:

Որդիւն՝ համարում ունենալու եւ: Ս. Սրտին Եղբայրութեանց վրայ: — Եղբայրութեանց օգտակարութեան վրայ խօսիլ չէ մոքերնիս, վասն զի ամէն մարդ կը ձանձնայ արդէն անոնց մեծամեծ օգուտները: Իսկ Ս. Սրտին Եղբայրութեանց նկատմամբ բաւական է ըսելն, թէ Տէրն մեր ինքնին զանոնք ինդրած էր եր. Մ. Մարիամէն. եւ Երանելին կը յաւելլու. «Աստուածային Սիրան մեծապէս գոհ կ'ըլլայ, եթէ ջանանք Ս. Սրտին ջերմեռանդութեան ընկերութիւն մը Տաստատել:» Ըստ այսմ կը վայելէ որ Ս. Սրտին բարեկամներն՝ սոյն ջերմեռանդութիւնը տարածելու նպատակ ունեցող Եղբայրութիւններէն մէկուն կամ միւսին գրուին. սրբազան Քահանայապետն Ղեւոն ԺԳ. ալ յամի 1899 Յուլիս 21ին Եպիսկոպոսաց գրած

Թղթին մէջ նոյնն ջերմապէս կը յանձնարարէ:

Ս. Սրտի Էնչ Եղբայրութիւններ: — Բաղմութիւ եւ այս Եղբայրութիւնք, որոնց զլիաւորներն են՝

1. Աւագ Եղբայրութիւն Հոովմայ (Archiconfrérie Romaine). կենդրոնն է՝ Հոովմայ S. Maria della Pace եկեղեցին: Անդամ գրուողներուն պարտականութիւնն է, ամէն օր ըսել՝ Հայր մեր, Ողջոյն, Հաւատամք եւ Ո՛վ քաղցրագութ Սիրտ իմոյ Յիսուսի, տուր ինձ մեշտ սիրնւ գրեզ աւել: Շատ ներողութիւններ շնորհուած են այս Աւագ Եղբայրութեան: Շատ տեղեր հաստատուած են այդպիսի Եղբայրութիւններ, որոնք կցուած են Աւագ Եղբայրութեանն եւ նոյն ներողութեանց մասնակից կ'ըլլան: Ա՛յդպէս է նաեւ ի Վ.Պոլիս Վիեննական Մխիթարեան Հարց «Անարատ Յղութիւն» եկեղեցւոյն մէջ յամին 1873 հաստատուած Ս. Սրտի Եղբայրութիւնն, որ օրինաւորապէս կցեալ է Հոովմայ Աւագ Եղբայրութեան:

2. Աւագ Եղբայրութիւն Ս. Սրտին Մոսմարթրի (Archiconfrérie du Sacré Coeur de Montmartre), որուն կենդրոնն է՝ Paris-Montmartre, rue de la Barre, 31: Եղբայրութիւնն հաստատուած է ի Մոսմարթր՝

Ս. Սրտին հոյակապ տաճարին մէջ. եւ նպատակն է Ս. Քահանայապետին աղատութիւնն եւ ընկերական կենաց բարւոքումը: Բաղմատութիւններողութիւններ շնորհուած են Եղբայրութեան անդամներուն: Կարելի է աշխարհքիս ամէն կողմն նոյն նպատակաւ Եղբայրութիւններ հաստատել օրինաւորապէս, եւ այս Աւագ Եղբայրութեան կցել տալով անոր ներողութեանցն մասնակից ըլլալ: Անդամք պարտական են ամէն օր ըսել՝ Հայր մեր, Ողջոյն, Հաւատամք եւ Սուրբ Սիրտ Յիսուսի, զիս ըովանդակ քեզի կը նուիրեմ, պաշտպանէ Ս. Եկեղեցին իւր թշնամեաց ղէմ, սրբացուր մեր հայրենիքն եւ տուր ո՞ր զքեզ մեշտ աւելի սիրեմ:

3. Առօթք Առաքելութիւն (Apostolat de la prière), որուն կենդրոնն է Գաղղիայի մէջ (Toulouse, Rue Darquier, 5): Այս Եղբայրութիւնս շատ ընդարձակ եւ աշխարհքիս ամէն կողմ տարածուած է, եւ քսան միլիոնէն աւելի անդամ ունի: Անդամք քանի մ'աստիճանի կը բաժնուին, ըստ այնմ ալ պէսպէս պարտականութիւններ ունին: Այսինքն է, օրւան բոլոր գործերը Յիսուսի Սրտին նուիրել, կամ տուն մը վարդարան ըսել, կամ հաշտարար հաղորդութիւն (communion réparatrice) ընդունիլ եւ հայցել որ Ս. Սրտին

թագաւորութիւնը գայ: Եղբայրութիւնս զանազան լեզուներով (գաղղիերէն, իտալերէն, անգլիերէն, գերմաներէն, սպաներէն, հունգարերէն, լեհերէն, յունարէն, ճենարէն եւն եւն) Սուրմանդակ Սրտին Յիսուսի անունով ամաթներթեր կը հրատարակէ աշխարհքիս ամէն կողմն, որոնք մեծապէս կ'օգնեն ջերմեւանդութիւնս տարածելու, որոնց ընթերցումը ջերմապէս կը յանձնարարենք Ս. Սրտին բարեկամներուն. գաղղիերէն լեզուան՝ (Messager du Coeur de Jésus) կը հրատարակուի Եղբայրութեան վերոյիշեալ կենդրոնն՝ ի Թուլուզ. արտասահմանի համար տարեկան զինն է՝ 5 Փր. 75: — Այս Եղբայրութիւնս ալ շատ ներողութիւններ ունի:

Այդպիսի Եղբայրութիւններէն մէկուն մէջ մորնէլու համար ինչ ընելու է: — Իւրաքանչիւր որ պէտք է անունը գրել տալ կամ Աւագ Եղբայրութեան եւ կամ անոր կցեալ Եղբայրութեան մը արձանագրութեանց մատենին մէջ: Այն տեղերն ուր Եղբայրութիւն չկայ, կարելի է նամակով խնդրել որ անունն արձանագրուի: Այս Եղբայրութիւններս բնաւ մշարմունք չունին: Գրուողն չի մեղանշեր՝ եթէ պարտքերը չկատարէ, միայն թէ նոյն Եղբայրութեան ներողութիւններէն եւ շնորհքներէն կը զրկուի:

Որ է- իցէ րէչ մը այս Ա-սբ Եղբայրո-
 թեանց ձեխան իցեալ Եղբայրո-թիւն մը հաս-
 րադելու համար՝ ի՞նչ պարտաւորութիւն
 իւր պահանջներն: — Ժողովուրդապետը կամ
 հասարակութեան մեծը պետք է 1. Եղբայ-
 րութեան կանոնադրութիւնը կազմակերպել
 ըստ կանոնաց այն Աւագ Եղբայրութեան,
 որուն անունն եւ էական հրահանգներն
 առնուլ կ'ուզէ. 2. իւր թեմին եպիսկոպո-
 սէն խնդրել կանոնադրութեան վաւերացումը
 (approbation), Եղբայրութեան օրինաւորա-
 պէս հաստատութիւնն (erection canonique)
 եւ վկայական թղթերն (lettres testimoniales),
 որոնցմով եպիսկոպոսը կը վկայէ, թէ Եղ-
 բայրութիւնն հաստատուած է, եւ Աւագ
 Եղբայրութեան ընդհանուր վարչին կը յան-
 ձնարարէ անոր կցուիլն (agregation). 3. թէ
 վկայական թղթերն եւ թէ վաւերացեալ
 կանոնադրութեան մէկ օրինակն խաւրել ընդ-
 հանուր վարչին, խնդրելով իրմէ կցորդու-
 թեան վկայագիրն. 4. երբ այս վկայագիրս
 (diplôme d'agregation) եւ ներդրութեանց
 ցուցակն ընդունի, հարկ է որ թեմին եպիս-
 կոպոսին հաստատել տայ, եւ յետոյ Եղբայ-
 րութեան արձանագրութեանց մատեան մը
 բանայ: Եղբայրութեան ամէն ներդրութիւն-
 ները վաստկելու իրաւունքը կը ստանան ամէն

անդամք՝ որոնց անունն մատենին մէջ կ'ար-
 ձանագրուի: 5. Եկեղեցւոյ մը մէջ Եղբայ-
 րութեանս բարգաւաճումն ապահովելու հա-
 մար, անդամք պէտք են ամէն ամիս ժողովուրդ.
 եւ մեծ խնամ տանելու է այդպիսի ժողովք-
 ներուն, որոնք ըստ կարելւոյն հանդիսա-
 կան ըլլալու են. եւ շատ փափաքելի է՝ որ
 վարիչն կամ ուրիշ քահանայ մը քարոզով
 կամ յորդորակով մ'անդամներուն եռանդն
 արծարծէ ու վառ պահէ:

Ժ.

Ս. Սրտին ջերմեանադրութեան հետ
 միացեալ զանազան ջերմեանադրու-
 թիւններ:

Եկեղեցւոյ մէջ Ս. Սրտին ջերմեանադրու-
 թեան վայելալ րէն հըն է: — Ս. Սրտին
 ջերմեանադրութիւնը վերջին դարերուս մէջ
 մեծապայծառ արեգական նման ըլլալու է,
 այնպէս որ ուրիշ ջերմեանադրութիւնք ըլլան
 իբրեւ արբանեակք: Եւ միթէ այլապէս կա-
 ռելի՞ էր: Արովհետեւ երկնի եւ երկրի բոլոր
 բարիքները կ'ընդունինք մարմնացեալ Բանին
 Սրտին առ մարդիկ ունեցած սիրոյն ձեռօք,
 կը հետեւի ուրեմն՝ թէ աստուածային ան-

Հուն սիրոյն ջերմեռանդութիւնը, — որուն պաշտօն կ'ընծայենք Յիսուսի մարմնեղէն Սրտին կերպարանաց ներքեւ, — յիբաւի ամենայն ջերմեռանդութեանց թագուհին է:

Ջերմեռանդութեանց սուրբ կամ նոսաղ արժանաւորութիւնն ո՞տրի էլ չափոնի: — Ջերմեռանդութիւն մ'ի՛նչչափ որ աւելի սերտ կապ ունի Յիսուսի Սրտին սիրոյն հետ, նոյնչափ առաւել եւս յարգի եւ արժանաւոր է:

Եր. Մարգ. Մարգ. մեղէ ո՞ր ջերմեռանդութիւնն էր էլ յանձնարարէ մանաւորապէս: — Հոս չենք խօսիր այն ջերմեռանդութեանց վրայ, որոնցմով Յիսուսի անձին, կենաց, չարչարանաց խորհուրդները կը մեծարենք, որովհետեւ ասոնք ամենն ալ մէյ մէկ ճառագայթ են այն ջերմեռանդութեան, զոր կ'ընծայենք Յիսուսի սիրով վառելալ Ս. Սրտին: Այլ մեր խօսքն է՝ զանազան ջերմեռանդութեանց մասին, որոնցմով կը մեծարենք այն սուրբ անձերն՝ որոնք առանձինն կերպով սիրելի էին Յիսուսի Սրտին, որովհետեւ իրենք ալ ջերմաջերմ սեր մ'ունէին առ այն սուրբ Սիրտն: Ըստ այսմ, Եր. Մ. Մարիամ կը յանձնէ մեղի ի մասնաւորի սիրել ու մեծարել նախ՝

Ս. կոյս Մարիամ Աստուածածինն եւ անոր անարատ Սիրտը. եւ ապա՝

ՂՍ. Յովսէփ, Հրեշտակներն, Առաքեալներն եւ ի մասնաւորի Ս. Յովհաննէս առաքեալը, առաջին Աշակերտներն Բրիստոսի, եւ ամենայն Սրբոց դուռնն, որոնք Գողգոթայէն սկսեալ մասնաւոր պաշտօն մը մատուցին Յիսուսի տիգախոց Սրտին: Ասոնց մէջ ամենէն երեւելիներն են՝ Ս. Գերարուդա, Ս. Մաթիլտէ, Ս. Փրանկիսկոս Ասիղի, Ս. Գլարա Ասիղի, Ս. Եղիսաբեթ, Ս. Ալղիոս Գոնղակա, Ս. Փրանկիսկոս Սալէզ, Ս. Յովհաննա Շանթալ. — եւ առանձինն իմն եղանակաւ Բաւարանի հոգիները, որոնց համար ընծայուած պատարագ, աղօթք եւ այլ բարեգործութիւնք վերջին աստիճանի հաճելի են Յիսուսի Սրտին:

ԺԱ.

Ս. Սրտին խոստումներն առ իւր բարեկամն:

Որո՞նք եւ այն խոստումներն՝ զոր Ս. Սիրտն ըրած է իւր ծառայից եւ բարեկամաց: — Այս խոստումներս մեծամեծ եւ թանկագին են. հոս կը յիշենք ասոնց գլխաւորները:

1. Խոստացած է՝ որ օրհնէ այն ամէն տեղերն, ուր իւր պատկերը դրուած է եւ կը յարգուի:

2. Առատութեամբ կը սփռէ իւր շնորհքներն այն սրտերուն մէջ, որոնք Ս. Սրտի պատկերը կը յարգեն եւ կուրծքին վրայ կը կրեն:

3. Չմեղ անոր նուիրելն կու տայ մեզի զխաղաղութիւն սրտի. այս նուիրումն միանգամայն բանալի մըն է՝ որ կը բանայ մեզի Ս. Սիրտն եւ գրաւական է նախասահմանութեան:

4. Ս. Սրտին ջերմեռանդութիւնն ամէնէն զօրաւոր միջոցն է մեղաւորաց դարձին:

5. Այս ջերմեռանդութիւնս գաղջութեան դէմ գերագոյն դարման է:

6. Յիսուսի Սրտին ջերմեռանդութիւնը՝ կատարելութեան ամէնէն կարճ ճամբան է:

7. Աստուածային Սիրտը հոգւոց ճշմարիտ առաջնորդն է:

8. Ս. Սրտին ջերմեռանդութիւնն ամէնէն զօրաւոր միջոցն է, որով կը սորվինք սիրել զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

9. Այս ջերմեռանդութիւնս կը դրոշմէ Յիսուսի Սրտին մէջ իւր պաշտօնատէր ծառայից անունները:

10. Յիսուսի Սիրտը կը մխիթարէ իւր ծառաներն թէ՛ իրենց անձնական եւ թէ՛ ընտանեկան փորձանաց եւ տառապանաց մէջ:

11. Ինք ճշմարիտ մխիթարիչ է հրա-

պարակաւ նախատեալ եւ թշնամանեալ անձանց:

12. Այն ընտանիքներն, որ ընտանեկան պաշտօն կը մատուցանեն իրեն, ամէն կարելուր օգնութիւն կ'ընդունին իրենց վիճակին համար. այսինքն է՝ խաղաղութիւն, վշտաց մէջ մխիթարութիւն, դործոց մէջ զուարթութիւն եւ օրհնութիւն իրենց ամէն ձեռնարկութեանց:

13. Ս. Սրտին առանձինն եղանակաւ նուիրեալ հասարակութեանց կամ միաբանութեանց համար պահուած են շնորհաց եւ փրկութեան գանձեր:

14. Աստուածային Սիրտն ամուր պապաստանարան է իւր ծառայից ի ժամու մահուան:

ԺԲ.

Ս. Սրտին խոստումներն առ իւր առաքեալս:

Որքն է Ս. Սրտին ջերմեռանդութիւնը պարձող անյանց եղած խոստումներն: — Եր. Մարգ. Մարեմայ այս մասին ըսածներուն զլիաւորները կ'ամփոփենք հաս:

1. Ս. Սրտին առաքեալներուն անուններն՝

աստուածային Սրտին մէջ անջինջ կը դրոշմուի եւ յաւիտեան կը մնան:

2. Ամէն աստուածային դանձ առանց բացառութեան բաց է Ս. Սրտին առաքեալներուն առջեւ:

3. Ս. Սրտին առաքեալները կը վայելեն թէ աստուածային Սրտին բարութիւնն եւ թէ զպաշտպանութիւն Ս. Կուսին եւ ամենայն Սրբոց, մանաւանդ՝ եր. Մարգ. Մարեմայ:

4. Այսպիսիք կատարելութեան մէջ արագ ու մեծ յառաջադիմութիւն կ'ընեն: Յիսուսի Սիրտն անձամբ կը սրբացընէ զանոնք եւ կը փառաւորէ:

5. Կ'ընդունին աստուածային զուտ սիրոյ շնորհքը:

6. Այսպիսիք իրենց հայրենեաց եւ ընտանեաց վրայ կը հրաւիրեն առատ օրհնութիւն:

7. Ս. Սրտին ջերմեւանդութիւնը տարածող՝ հոգւոց փրկութեան մշակներուն պահուած են մեծամեծ օրհնութիւններ: Ասոնց՝ մեղաւորաց դարձին համար տարած ջանքն առատ պտուղներով պիտի վարձատրուին:

8. Խաչն համբերութեամբ կրելու գաղտնիքն ու անոր յարգը կը ծանշան, որով

տառապանաց մէջ զօրութիւն կը զգենուն եւ կը մխիթարուին:

9. Այսպիսիք կ'ընդունին վախճանական յարատեւութեան եւ Աստուծոյ սիրոյն մէջ սուրբ մահուամբ մեռնելու շնորհքը:

10. Վերջապէս, նոյն իսկ Ս. Սիրտը կ'ըլլայ իւր առաքելոց յաւիտեանական վարձքն:

Սիրելի ընթերցող, այս ամէն շնորհքներն ու խոստումներն իմանալէդ ետեւ՝ կրնաս անտարբեր մնալ Ս. Սրտին Յիսուսի, որ կրնայ զքեզ յաւիտեան երջանիկ ընել: Ուրեմն բոլոր զօրութեամբդ պատուէ, մեծարէ եւ սիրէ աստուածային Սիրտը, գրքոյդիս քեզի տուած հրահանգաց համեմատ. բայց նաեւ ձեռքէդ եկածն ըրէ Ս. Սրտին առաքեալ ըլլալու՝ Անոր նոր նոր բարեկամներ զանելով եւ պաշտօնը տարածելով, որպէս զի շուտով գայ Անոր թագաւորութիւնն. առ այս վախճան փոյթ տար որ գրքոյդիս ծանօթացընես ամէն ծանշուողներուդ: Կը մաղթեմ որ աշխատութեանդ փոխարէն՝ Ս. Սիրտն ինքնին ըլլայ քու վարձքդ, զոր եւ անդադրին կը փափաքի իւր անձին համար ալ գրքոյդիս թարգմանիչն:

ՅԱՆԵԼՈՒԱԾ ԱՂՕԹԻՅ

Աղօթք նուիրման:

(Յիսուսի Սրտին Տէ՛լ պարկեցին առջեւ:)

Ո՛վ սիրելի Յիսուս, բազմապատիկ անհաւատարմութեանցս հատուցում ընելու դիտմամբ՝ երախտապարտ սրտիւ կը պարզեւեմ Քեզի սիրտս, եւ կը նուիրեմ ինք զինքս բոլորովն Քեզի. եւ Քու շնորհօքդ կ'առաջագրեմ զՔեզ մէյ մ'ալ չվշտացընել: (Օրը Տէ՛լ առգամ 100 օր--ն ներշ. — 2. Ամբողջ առաջ մ'ընդին ահա այն մէջ օր մը փակատար ներդրելի եռսրտման, հաղորդութեւն ելիցեցոյ դիտման յընթէ: Պիոս Է. 1807 Յունիս 9.):

Ամենօրեայ նուիրում (կամ Բարի դիտաւորութիւն) Ս. Սրտին Յիսուսի:

Տէր Յիսուս Քրիստոս, այն աստուածեղէն դիտաւորութեան հետ միացած՝ որով երկրիս վրայ անձամբ ամենասուրբ Սրտովդ դու

վութիւններ մատուցիր՝ Աստուծոյ, եւ դեռ հիմայ ալ անդադար Հաղորդութեան սուրբ խորհրդոյն մէջ ամէն կողմ յաւիտեանս ժամանակաց կը մատուցանես, այս ամբողջ օրւանս մէջ՝ առանց ամենափոքր մասն ալ ի բաց առնելու, ըստնմանութեան միշտ անարատ կուսին երանելոյն Մարիամու ամենասուրբ Սրտին՝ կը նուիրեմ Քեզի բոլորով սրտիւ բովանդակի դիտաւորութիւններս եւ խորհուրդներս, ամէն յօժարութիւններս եւ իղձերս, բոլոր խօսքերս ու գործքերս: (Օրը Տէ՛լ առգամ 100 օր-- ներշ. Լեւոն Ժ.Գ. 19 Գեկա. 1885:)

Պաղատանք առ Ս. Սիրտն Յիսուսի:

Աստուածային Սիրտ Յիսուսի, շնորհէ՛ կ'աղաչեմ, քաւարանի հազուոց յաւիտեանկան հանդիստ, այսօր մեռնողներուն՝ վախճանական յարատեւութիւն, մեղաւորաց՝ ճշմարիտ ապաշխարութիւն, հեթանոսաց՝ հաւատոց լոյս, ինծի եւ բոլոր իմիններու՝ Քու օրհնութիւնդ: Արդ՝ ամենագթած Սիրտ Յիսուսի, Քեզի կը յանձնեմ այս ամէն հոգիները, եւ ասոնց համար կը նուիրեմ Քեզի Քու բոլոր արդիւնքներդ՝ ի միութեան արդեանց երանեալ Վօրդ, ամենայն սրբոց եւ հրեշտակաց, եւ բոլոր այն սուրբ պատարագ-

ները, սուրբ Հաղորդութիւնները, աղօթքներն ու բարի գործքերն՝ որ այսօր կ'ըլլան բովանդակ քրիստոնեայ աշխարհքի վրայ: (Օրը Տէ՛ի աֆա՛ս 100 օր ներշ. Լեւոն ԺԳ. 13 Մարտ 1901):

Առաջին նուիրումս առ ամենասուրբ Սիրտ Յիսուսի (շարադրեալ ի Մարգ.-Մարեմայ Ալազօզ):

Ես Ա. Ա. կը յանձնեմ եւ կը նուիրեմ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ամենասուրբ Սրտին իմ անձս, կեանքս, գործքերս, նեղութիւններս ու վշտերս, որպէս զի ասիէ ետքն զինքը պատուելու, սիրելու եւ փառաւորելու համար միայն ապրիմ: Հաստատ կ'առաջադրեմ միանգամայն բոլորովին Յիսուսի Սրտին ըլլալ, ամէն բան իւր սիրոյն համար ընել, եւ սրտանց հրաժարիլ այն ամէն բանէ, որ այս աստուածային Սրտին կրնայ անհաճոյ ըլլալ:

Անոր համար, ո՞ աստուածեղէն Սիրտ Յիսուսի, կ'ընտրեմ զՔեզ սիրոյս միակ առարկան, կենացս պաշտպան, փրկութեանս ապաստանարան, տկարութեանս եւ յոգեոգրութեանս նեցուկ, բովանդակ կենացս մէջ գործած յանցանքներուս քաւութիւն, եւ

մահուանս ժամանակ ամուր սպաւէն: Ա՛ղէ, Սիրտ բարութեան, արդարացուր զիս Հօր Աստուծոյ առջեւ եւ անցուր ինձմէ իւր արդար բարկութեան պատիժները: Ո՛վ Սիրտ սիրոյ, բոլոր վստահութիւնս քու վրադ դրած եմ, վասն զի իմ տկարութեանս եւ չարութեանս ամէն բան կը վախնամ, բայց եւ քու անհուն բարութեան կը վախնամ: Անհուն բարութեանս կը յուսամ:

Արդ ջնջէ վերցուր ինձմէ ինչ որ Քեզի անհաճոյ եւ կամացոյ ընդդէմ է: Սուրբ սէրդ այնպէս խորունկ սպաւորուի սրտիս մէջ, որ զՔեզ բնաւ չմոռնամ եւ Քեզմէ երբեք չբաժնուիմ: Ար խնդրեմ քու անսահման բարութենէդ, ամենասուրբ Սիրտ Յիսուսի, որ իմ անունս քու վրադ միշտ դրոշմուած մնայ, վասն զի կ'ուզեմ, որ իմ բոլոր երջանկութիւնս ու փառքս ըլլայ՝ քու ծառայութեանդ մէջ ապրիլ ու մեռնիլ: (Օրը Տէ՛ի աֆա՛ս 300 օր. ներշ. Լեւոն ԺԳ. 1 Յունիս 1897):

Այցեկութիւն ամենասուրբ Հաղորդութեան (ի Ս.Ա.Ալփոնս. Լիկուորեայ):

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ առ մարդիկ ունեցած սիրոյդ համար, լի զթութեամբ եւ սիրով զիշեր ցերեկ այս Խորհրդոյն մէջ կը կենաս՝ կը սպասես, կը հրաւիրես եւ ամէնքեզի այցելութիւն ընողները մարդասիրու-

Թեամբ կ'ընդունին, կը հաւատամ որ ամենասուրբ Հաղորդութեան մէջ ներկայ ես: Ի խորոց ոչնչութեան իմոյ երկիր պագանեմ քեզ: Հնորհակալ եմ ինձի բրած ամէն շնորհացդ, մանաւորաբար՝ այս Խորհրդոյն միջոցաւը զանձնդ ինձի տալուդ, զամենասուրբ Մայրդ ինձի բարեխօս շնորհելուդ, եւ զիս այս եկեղեցոյս մէջ քեզն այցելութիւն ընելու կոչելուդ համար: Եւ արդ, կ'ողջունեմ այսօր սիրալիբ Սիրտդ, դիտելով ողջունել երեք նպատակաւ. Նախ՝ շնորհակալ ըլլալու համար այս ամենամեծ պարգեւիդ. երկրորդ՝ հատուցում ընելու համար սոյն Խորհրդոյն մէջ ամէն թշնամիներէդ կրած անարգանացդ. երրորդ՝ այս այցելութեամբս միանգամայն երկրպագելու համար քեզն այն ամէն տեղերն, ուր որ Գուն խորհրդական ներկայութեամբդ կը գտնուիս եւ մարդկանէ բաւական մեծարանք չես ընդունիր եւ ամէնէն աւելի ւրեալ թողեալ ես:

Բոլոր սրտանց կը սիրեմ գրեզ, Յիսուս իմ. կը ցաւիմ մինչեւ հիմայ այնչափ անգամներ անսահման բարութիւնդ վշտացրնելուս: Կ'առաջադրեմ շնորհօքդ այսուհետեւ այլ եւս գրեզ չվշտացրնել: Եւ հիմայ՝ թէ եւ խեղճ եւ տառապեալ եմ, բովանդակ անձս քեզն կը նուիրեմ եւ կը յանձնեմ: Ար հրա-

ժարիմ բոլորովին իմ կամքէս, բաղձանքներէս, յօժարութիւններէս եւ ամէն ունեցածէս եւ քեզն կու տամ բովանդակ: Այսուհետեւ ըր՛ ինձի եւ ամէն ունեցածիս հետ ինչ որ կ'ուզես եւ ինչպէս որ կը հաճիս: Քու սուրբ սիրոյդ միայն կը փափաքիմ, ասի միայն՝ ինչպէսնաեւ վախճանական յարատեւութիւն եւ Քու սուրբ կամացդ լիութի կատարումը կը խնդրեմ քեզմէ: քեզն կը յանձնեմ քաւարանի հոգիները, յատկապէս զանոնք՝ որոնք ամենասուրբ Հաղորդութեան եւ Մարեմայ Ս. Ատուածածնի առանձինն ջերմեռանդութիւն ունէին, քեզն կը յանձնեմ նմանապէս ամէն խեղճ եւ ողորմելի մեղաւորները: Աւերջապէս բոլոր իղճերս կը միաւորեմ, Փրկիչ իմ սիրելի, Քու սիրալիբ Սրտիդ բղձից հետ, եւ այսպէս միաւորեալ՝ կը նուիրեմ յաւիտեանական Հօրդ, եւ կ'ազաչեմ յանուն Քո՛ որ քեզն ունեցած սիրոյն համար ընդունի եւ կատարէ: (1. Այս աւելիք Ս. Հաղորդութեան աւջեւ Կատարողն՝ ամէն անգամն 300 օրն ներողութեան շնորհում է: — 2. Ամբողջ տիւն մը Կատարողն, այն տիւնն մէջ որ է-է օր մը կրնայ լիակատար ներողութիւն վառարիւն՝ ելի խոտորումն, հաղորդումն է- Եկեղեցոյ դիտման աղբի. Պիոս Թ. 7 Սեպ. 1854):

Հոգեւորապէս հաղորդուելու եղանակ
(ի Ս. Ալփոնս. Լիկուորեայ:)

Յիսուս իմ, կը հաւատամ որ դուն ամե-
նատալը Հաղորդութեան մէջ ներկայ ես:
Ամէն բանէ վեր կը սիրեմ զքեզ, եւ հոգիս
առ քեզ կը անհայ: Բայց որովհետեւ հի-
մայ զքեզ սուրբ Խորհրդոյս մէջ ընդունելու
անկարող եմ, դոնէ հոգեւորապէս սիրտս
եկնուր: Կը դրկեմ զքեզ, իբրեւ թէ ճշմար-
տապէս իմ սիրտս եկած ըլլայիր, եւ բոլորու-
վին կը միաւորիմ քեզի հետ. ո՛հ, թող մի
տար՝ որ այսուհետեւ երբեք քեզմէ բաժ-
նուիմ: Յիսուս, գերազոյն բարիք եւ քաղցր
սէր իմ, վերաւորէ եւ բորբոքէ իմ սիրտս,
որպէս զի միշտ եւ մի միայն քեզի համար
վառի: (60 օր-ո՞ւն ներդառնիւն. Լեւոն Թ. Գ.
30 Յունիս 1893):

Լիթանիա Ս. Սրտին Յիսուսի:

- Տէր ողորմեաց:
- Քրիստոս ողորմեաց:
- Տէր ողորմեաց:
- Քրիստոս լուր մեզ:
- Քրիստոս անսա մեզ:
- Հայր երկնաւոր Աստուած, ողորմեաց մեզ:

Որդի Փրկիչ աշխարհի Աստուած, ողորմեաց
մեզ:

Հոգիդ սուրբ Աստուած, ողորմեաց մեզ:
Սուրբ երրորդութիւն մի Աստուած, ողոր-
մեաց մեզ:

1. Սիրտ Յիսուսի, Որդւոյ Հօր Աս-
տուծոյ,
2. Սիրտ Յիսուսի, որ Հոգւովն սրբով
կերպարանեցար յարգանդի Կու-
սին Սարեմայ,
3. Սիրտ Յիսուսի, միաւորեալ ընդ
էութեան Բանին Աստուծոյ,
4. Սիրտ Յիսուսի, անհուն մեծ վայել-
չութիւն,
5. Սիրտ Յիսուսի, սուրբ տաճար Աս-
տուծոյ,
6. Սիրտ Յիսուսի, տապանակ Բարձ-
րելոյն,
7. Սիրտ Յիսուսի, տուն Տեառն եւ
դուռն երկնից,
8. Սիրտ Յիսուսի, վառեալ հնոց
ընկերսիրութեան,
9. Սիրտ Յիսուսի, խորան արգարու-
թեան եւ սիրոյ,
10. Սիրտ Յիսուսի, լցեալ բարու-
թեամբ եւ սիրով,

Երբ նուրբանս

- 11. Սիրա Յիսուսի, խորք ամենայն առաքիլութեանց,
- 12. Սիրա Յիսուսի, արժանի ամենայն դովութեան,
- 13. Սիրա Յիսուսի, թագաւոր եւ կենդրոն համբէն սրտից,
- 14. Սիրա Յիսուսի, յորում ծածկեալ կան ամենայն դանձք իմաստութեան եւ գիտութեան,
- 15. Սիրա Յիսուսի, յորում բնակեաց ամենայն լուսն Աստուածութեանն,
- 16. Սիրա Յիսուսի, ընդ որ հաճեցաւ Հայր,
- 17. Սիրա Յիսուսի, յորոյ ի լուսութենէն ընկալաք զամենայն
- 18. Սիրա Յիսուսի, ցանկալին բլրոցն յաւիտենականաց .
- 19. Սիրա Յիսուսի, համբերող եւ բազումողորմ,
- 20. Սիրա Յիսուսի, առատաձեռն առ ամենեւին որ կարգան առ քեզ,
- 21. Սիրա Յիսուսի, աղբիւր կենաց եւ սրբութեան,
- 22. Սիրա Յիսուսի, քաւութիւն մեզաց մերոց,

Երբ նորոգեն

- 23. Սիրա Յիսուսի, զեղեալ նախատանօք,
- 24. Սիրա Յիսուսի, բեկեալ վասն մերոց անօրէնութեանց,
- 25. Սիրա Յիսուսի, հնազանդ մինչեւ ի մահ,
- 26. Սիրա Յիսուսի, խոցեալ տիգաւ,
- 27. Սիրա Յիսուսի, աղբիւր ամենայն մխիթարութեան,
- 28. Սիրա Յիսուսի, կեանք եւ յարութիւն մեր,
- 29. Սիրա Յիսուսի, խաղաղութիւն եւ հաշտութիւն մեր,
- 30. Սիրա Յիսուսի, զո՛հ մեղաւորաց,
- 31. Սիրա Յիսուսի, փրկութիւն յուսացելոց ի քեզ,
- 32. Սիրա Յիսուսի, յոյս ննջեցելոց ի սէր քո՞,
- 33. Սիրա Յիսուսի, քաղցրութիւն ամենայն սրբոց,

Երբ նորոգեն

Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս աշխարհի, խնայեա ի մեզ Տէր .

Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս աշխարհի, անաս մեզ Տէր .

Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս աշխարհի, սղորմեաց մեզ :

Յիսուս հեղ եւ խոնարհ Սրտիւ,
Արա զսիրտ մեր ըստ քում Սրտի:

Ա Ղ Օ Թ Բ

Ամենակալ յաւիտենական Աստուած,
հայեաց ի Սիրտ Որդւոյ քոյ սիրելւոյ, եւ ի
գովութիւնս եւ հատուցմունս՝ զորս մատոյց
քեզ ի կողմանէ մեղաւորաց, եւ այնոցիկ
եւս որք ի ձեռն արժանեաց նորա զողորմու-
թիւն քո հայցեն: Հաճեալց շնորհել նոցա
թողութիւն յանուն Որդւոյ քոյ Յիսուսի,
որ կենդանի է եւ թագաւորէ ընդ քեզ եւ
ընդ սրբոյ Հոգւոյն յամենայն յաւիտեանս,
ամէն:

(Ս. Բահանայեղեղն Լէոն Ժ. Գ. 1899 Ա-
դրէլ 21 ն Լիխանիայի համար 300 օրան շերտ
շնորհութիւն:)

Ա Ղ Օ Թ Բ

Բազմագութ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
որ նորանշան մարդասիրութեամբ քով բա-
ցեր զանսպառ դանձս աստուածեղէն Սրտի
քոյ առաջն սրբոյ Եկեղեցւոյ, տուր մեզ ա-
ղաչեմք՝ զի սիրեացուք զքեզ յամենայն սրտէ,
եւ հատուցուք քեզ փոխարէնս ընդ ամենայն
արհամարհանաց, զորս կրեաց եւ կրէ հանա-
պագօր Սիրտ քո վշտագին յապաշնորհ մարդ-

կանէ: Որ կենդանի ես եւ թագաւորես ընդ
Հօր եւ սրբոյ Հոգւոյն յաւիտեանս. ամէն:

Աղօթք ամէն ամսոյ առաջին ուրբաթ
կամ կիրակի օրւան համար:

Ո՛վ աստուածային Սիրտ Յիսուսի, ահա-
ասիկ Բու առջեւդ ծուռը դրած՝ կը նուիրենք
Քեզի Ս. Այս Մարեմայ անարատ Սրտին,
հրեշտակաց, երկնից սրբոց եւ սուրբ Եկե-
ղեցւոյ ամէն երկրպագութիւնները, գովու-
թիւններն ու փառատութիւնները. եւ կը
փափաքինք որ ամէն արարածք Քեզի երկըր-
պագութիւնընէն, զՔեզ գովեն եւ փառաւո-
րեն յաւիտեան: Սոյնպէս շնորհակալ կ'ըլ-
լանք այն ամէն բնութեան, շնորհաց եւ փա-
ռաց երախտիքներուն համար, որոնք Քեզմէ՝
ամէն բարեաց անսպառ աղբերեղ՝ անսպառ
կը բղխեն: Բոլոր զՔեզ սիրող արարածնե-
րուն հետ մեկտեղ Քեզի կ'աղաչենք, որ թո-
ղութիւն շնորհես այն ամէն անհաւատու-
թեան, ապերախտութեան, ցրտութեան,
անտարբերութեան, անպատուութեանց եւ
թշնամանաց՝ որոնք կ'ըլլան Քեզի մարդկան
կողմանէ, մանաւանդ՝ յամենասուրբ Հաղոր-
դութեան: Մարդասիրութեամբդ այս ամե-
նուն փոխարէն ընդունէ մեր հաւատքը,

վատահուլթիւնն ու սէրն եւ զթուլթեամբ լսէ մեր պաշանայրը :

Ո՛վ աստուածային Սիրտ Յիսուսի, ողորմէ՛ քու սուրբ Եկեղեցւոյդ, ամէն հոգեւոր եւ աշխարհական իշխանութեանց եւ ամէն հաւատացելոյց :

— Լսէ՛ մեզի, Տէր, կ'աղաչենք :

Ո՛վ աստուածային Սիրտ Յիսուսի, ողորմէ՛ ամէն անդամոց Եղբայրութեանս, որ զՔեզ փառաւորելու նուիրուած է :

— Լսէ՛ մեզի, Տէր, կ'աղաչենք :

Ո՛վ աստուածային Սիրտ Յիսուսի, քեզի կը յանձնենք մեր առանձինն իղձերն ու պաշատանքները :

— Լսէ՛ մեզի, Տէր, կ'աղաչենք :

Ո՛վ աստուածային Սիրտ Յիսուսի, ողորմէ՛ քաւարանի հողիներուն, մանաւանդ անոնց՝ որոնք ի կենդանութեան Եղբայրութեանս անդամ էին :

— Լսէ՛ մեզի, Տէր, կ'աղաչենք :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ո՛վ աստուածային Սիրտ Յիսուսի, Գունքու անձը խաչին վրայ երկնաւոր Հօր պատարագեցիք մարդկան փրկութեանը համար, եւ ամէն օր անթիւ անհամար անգամներ նոյն

պատարագք կը նորոգես մեր խորաններուն վրայ. տուր, որ Քու անհուն սիրոյդ այս զոհն ամէնուն օգուտ ընէ :

Պահէ՛, պաշտպանէ՛ եւ կառավարէ՛ քու սուրբ Եկեղեցիդ եւ ասոր Գլուխն՝ զՔահանայապետն մեր : Միաւորէ՛ Քահանայապետին հետ եպիսկոպոսները, եպիսկոպոսաց հետ քահանաները, քահանայից հետ բոլոր հաւատացեալները . որպէս զի ամէնքս միասին՝ ի Գլուխն անկեան ի Յիսուս Քրիստոս հիմնուելով, եւ առաքելոց հիման եւ վիմին Պետրոսի վրայ հաստատուելով՝ մէկ շէնք կազմենք : Քու սուրբ Եկեղեցիէդ հեռու պահէ՛ ամէն սուտ վարդապետութիւն, հերձուած, դայթակղութիւն, հալածանք եւ անտարբերութիւն :

Պահպանէ՛ ամէն պետերն, իշխանութիւններն եւ առաջնորդները, որպէս զի Քու իմաստութեամբդ լուսաւորեալ եւ զօրութեամբդ ճոխացեալ՝ խաղաղութեամբ, միաբանութեամբ, արդարութեամբ, սիրով եւ ճշմարիտ աստուածապաշտութեամբ կարենան իրենց հպատակներն յաւիտենական փրկութեան եւ ժամանակաւոր յաջողութեան առաջնորդել :

Շնորհք տուր ծնողաց, որ իրենց զաւակներն Քու փառացդ եւ անոնց հոգւոյն փրկու-

Թեանը համար կրթեն, անոնց անմեղութեան եւ առաքինութեան փոյթ տանելով՝ Աստուծոյ որդիք եւ երկնից ժառանգորդներ ընեն:

Չաւախներու ալ իրենց ծնողաց նկատմամբ հլու թիւն, յարգութիւն, շնորհակալութիւն եւ սէր ազդէ, որպէս զե քու աստուածային օրհնութիւնդ անոնց վրայ զեղուի առատապէս:

Ծառաներուն շնորհք տուր, որ ըլլան հաւատարիմ, իրենց պարագրքերը կատարելու մէջ ծիշդ, համբերող եւ խոնարհ:

Պահէ անմեղները, զօրացոր ապաշխարողները, դարձ տուր մեղաւորաց, խոնարհեցոր քու անուանդ թշնամիներն եւ տար զանոնք ի դաւիթ ոչխարաց քոց. քու աստուածային անուանդ փառքն օր ըստ օրէ աւելի տարածէ, որպէս զի ամէն մարդ ճշմարտութիւնը ծանշնայ եւ երջանիկ ըլլայ:

Քեզի կը յանձնենք, վերջապէս, բոլոր մարդիկ: Ողորմէ նաեւ հաւատացեալ ննջեցեալներուն, մահաւանդ՝ մեր ծնողաց, ազգականաց, բարեկամաց եւ բարերարաց եւ մոռցուած հոգիներուն. տուր որ արժանի ըլլանք անոնց հետ միասին զՔեզ տեսնելու եւ յաւիտեան երանելի ըլլալու. որուն համար կ'աղաչենք Քեզի, քաջոր Սիրտ Յիսուսի՝

Փրկչին մերոյ, որ կենդանի ես եւ թագաւորես ընդ Աստուծոյ Հօր եւ ընդ սրբոյ Հոգւոյն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս Լ Ը Յ Ը Կ Ը Ն Ը Ղ Օ Թ Ք Ն Ե Ր

1. Հայր յաւիտենական, Քեզի կը նուիրեմ Յիսուսի քրիստոսի պատուական արիւնք, մեղացս քաւութեան եւ Ս. Եկեղեցւոյ պիտոյից համար: (100 օր. Ներշ. ասէն անգաման. Պիոս Է. 22 Սեպ. 1817):

2. Յիսուս իմ, ողորմութիւն: (100 օր. Ներշ. ասէն անգաման: Պիոս Թ. 24 Սեպ. 1846):

3. Յիսուս Աստուած իմ, ամէն բանէ վեր կը սիրեմ զՔեզ: (50 օր. Ներշ. ասէն անգաման: Պիոս Թ. 7 Մայ. 1854):

4. Ամենաքաղցր Յիսուս, մի ըլլար ինձի գատաւոր՝ այլ Փրկիչ: (50 օր. Ներշ. ասէն անգաման: Պիոս Թ. 11 Օգ. 1851):

5. Ո՛վ քաղցրագութ Սիրտ իմոյ Յիսուսի, — Տուր ինձ միշտ սիրել զՔեզ աւելի: (1. Ասէն անգաման 300 օր. Ներշ.: — 2. Ասէն օր ըսողն ասէն անգամ մը լիակատար ներողութիւն կը վստայի, ելի նոյն օրն իտարութանի, հարդարութի, եկեղեցի մայցելութիւն ընէ եւ Եկեղեցւոյ դիման աղբէ: Պիոս Թ. 26 Նոյ. 1876):

6. Գաղցր Սիրա Մարեմայ, լէր փրկութիւն իմ: (Ներողութիւն 5 էր Թ. 5 էր պէս: Պիտո Թ. 30 Սեպտ. 1852):

7. Փրկիչդ աշխարհի, ողորմեաց մեզ: (50 Եր. Ներք.: Լեւոն ԺԳ. 21 Փետր. 1891):

8. Յիսուս, սրբի Գաւթի ողորմեաց ինձ: (100 Եր. Ներք.: Լեւոն ԺԳ. 27 Փետր. 1886):

9. Գաղցր Յիսուս, սուր ինձի հաւատոյ, յուսոյ եւ սիրոյ ածու՛մ, զղջացեալ եւ խոնարհ սիրա: (100 Եր. Ներք.: Լեւոն ԺԳ. 13 Սեպ. 1893):

10. Աձն տեղ սիրուի ամենասուրբ Սիրա Յիսուսի: (100 Եր. Ներք.: Պիտո Թ. 23 Սեպ. 1860):

11. Յիսուս հեղ եւ խոնարհ Սրտիւ, արա՛ զսիրա իմ նման քու՛մ Սրտիդ: (300 Եր. Ներք.: Պիտո Թ. 25 Յունվ. 1868):

12. Գաղցր Սիրա Յիսուսի, լէր սէր իմ: (300 Եր. Ներք.: Լեւոն ԺԳ. 21 Մայ. 1892):

13. Սրբուհի անարատ Կոյս Մարիամ, Մայր Աստուծոյ եւ Մայր մեր, խօսէ՛ մեզի համար Սրտին Յիսուսի, որ քու Որդիդ եւ մեր Եղբայրն է: (100 Եր. Ներք.: Լեւոն ԺԳ. 20 Գեկ. 1890):

14. Մարիամ, Մայր Աստուծոյ եւ Մայր ողորմութեան, աղօթէ՛ մեզի եւ ննջեցելոց

համար: (100 Եր. Ներք.: Լեւոն ԺԳ. 15 Գեկ. 1883):

15. Ս. Յովսէփ, օրինակ եւ պաշտպան Յիսուսի Սիրաբ պատուողներու, աղօթէ՛ մեզի համար: (100 Եր. Ներք.: Լեւոն ԺԳ. 19 Մայ. 1891):

ԾԱՆՕԹ: — 1. Գրոյնիւն յիշ յիշուած բոլոր ներողութիւնները +ասորանի հոգոյս ալ կարելի է յիշեցնել. — 2. Որո՛ր որ էլիւնցոյն կամ Բահուայայեղբն որիսման աղօթելու պայման յիշուած է, 5 Հայր Եր 5 Ողջոյն Երեւել Բահուայան է:

Ե Ր Գ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐՏ ՅԻՍՈՒՍԻ

Երգե՛ք մենք դարձեալ մեր երգն անփոփոխ...
Լսուէ՛ մեզ Յիսուս, մարդկութեան սիրող.
ՍԻՐՏ սուրբ Յիսուսի՛ ակնաղբիւր շնորհաց,
Սիրալիբ ՍՐՏԻ՛ Գուռը մեզի բաց:
Թող որ ներս թռչնի՛ր ազատ անարգել՝
Ինչու որ սկըսանք աշխարհք անարգել,
Ուրտեղ վիշտ հօգուոյ եւ պէսպէս վրտանդ,
Իսկ խաղաղութիւն բընաւ չգըտանք:

Անոր համար քաղցր եւ սիրուն Յիսուս,
 Ըզֆեղ միայն Տէր կ'ընտրենք սրտերնուս,
 Վառէ ՍՐՏԻԳ սէրն անոնց մէջ անշէջ,
 Թէ մեր խնդութեան եւ թէ ցաւոց մէջ:
 Ա՛լ այսուհետեւ ո՛չ մէկ արարած
 կրնայ մարել սէրդ մեր ներսը վառած:¹
 Միայն մի բառնար շնորհքդ ամենեւին,
 Որ չըլլանք դարձեալ ծառայ չար դեւին:

Աստուածեղէն ՍԻՐՏ, ահա բովանդակ
 սրտերնիս կու տանք քեզի պատարագ.
 Փոխարէն տուր մեզ ՍԻՐՏԸԳ սիրալիր,
 Ձոր մեզի ամուր ապաւէն բացիր:
 Օրհնեալ ըլլաւ ՍԻՐՏ անբիծ եւ բարի,
 Ի ոյր մարդկութիւնն սիրովոզ վառի.
 Հէղ ամէնուս վրան Արիւնդ թանկագին,
 Եւ արժանացուր երկնից պերճ թագին:

ԱՌ ԱՆՆԵՐԵՏ ՍԻՐՏ ՄԱՐԵՄԵՏ

ՍԻՐՏ Մարեմայ անբիծ շուշան,
 Դու ցնծութիւն մարդկութեան.
 Ամէնուն ես քաղցր եւ սիրուն,
 Մանաւանդ կոյս սրտերուն:

Եղեր ինձի ապաւէն միշտ,
 Երբ հասնի վրաս ցաւ եւ վիշտ.
 Ի փորձութեանց զիս աղատէ,
 Որ դեւն քեզմէ չղատէ:

Գահէդ նայէ աչքովդ զըթած,¹
 Յօր վերացոյց զքեզ Աստուած.
 Սիրուն Որդիդ ինձի ցուցուր,
 Չբաժնէ զիս հուր կամ ջուր:

Ինքն է Փրկիչս, իսկ Դու միշտ կոյս
 Պիտ՝ ըլլաս միշտ իմ քաղցր յոյս.
 Արդ հասցուր զիս երանութեան,
 Որ օրհնեմ զքեզ յաւիտեան:

Հրատարակութիւնք

Եղբայրութեան

Անարատ Յղութեան Ս. Կոռսին:

1. Մեղհեպէ գարշը սեօղէրէ ճեվապէր. Տերվիշեան Հ. Մանուէլ Վ.ին թէրճիմէսի. 1866: Թղթկղմ. 1.50, կիսլթ. 1.75, կկշ. 2.50:
2. Թեօվպէքեար Մարիամ Մագդաղենացիին կեճէլէրի. իթալիան լիսանքնտան Վ. Վ.ին թէրճիմէսի 1862: Թղթկղմ. 1.—, կիսլթ. 1.25:
3. Հինն Ասուած. Գոնրատ Պոլանտէնի ժամանակակից վէպ. 1872: Թղթկղմ. —.35, կիսլթ. —.50:
- 3ա. Ալլահը գատիմ. Գոնրատ Պոլանտէնին սլիր հիքեայէսի. 1872: Թղթկղմ. —.50, կիսլթ. —.75, լթկղմ. —.90:
4. Յիսուս էֆէնտիմիղին միւպարէք երկրէյինին եօրթուտունա տօգուզ կիւնլէք հազըրլըք. Աւաքելեան Վ. Վ.ին թէրճիմէսի. 1874: Թղթկղմ. 2.—,

- կիսլթ. 2.25, լթկղմ. 2.50, կկշ. 2.80, կշկղմ. 3.—, սսկեղ. 5.—:
5. Քրիսթիան Թէֆէքքիւրլէրի. Տերվիշեան Հ. Մանուէլ Վ.ին թէրճիմէսի. 1875: Թղթկղմ. —.75, կիսլթ. 1.—:
6. Աղօթք Պատրաստութեան եւ Գոհութեան սրբոյ պատարագի, վասն իւրաքանչիւր աւուր շաբաթու. թարգմ. ի Հ. Թադէէ Վ. Թոռնեան. 1880: Թղթակաղմ. 1.—, կիսլթ. 1.25, լթկղմ. 1.50, կկշ. 2.—:
7. Եէնի տուա քիթապը. 1839: Թղթկղմ. 2.—, կիսլթ. 2.25, լթկղմ. 2.45, կկշ. 2.90, կշկղմ. 4.50, կշկղմ. սսկ. 6.—:
8. Լէյալիի Օգոստինոս (Գիշեք Ս. Օգոստինոսի): Էնգարէ եպիսկոպոսու Աւաքելեան կարապետ Վ.ին թէրճիմէսի. 1881: Թղթկղմ. 2.—, կիսլթ. 2.30, լթկղմ. 2.60, կկշ. 2.90:
9. Լուրտ միւճիղաթլարը: Էնգարէ եպիսկոպոսու Աւաքելեան կարապետ Վ.ին թէրճիմէսի. 1881: Թղթկղմ. 1.50, կիսլթ. 1.75, կկշ. 2.50:
10. Աղթագիլըք պաշտօնասիրաց սրբոյն Յովսէփայ Ասուածաճհօր ի Հ. Ղեւոնդ Վ. Յովնանեան 1883: Թղթկղմ. 2.—,

- լիւկզմ. 2.50, կկշե 2.80, կշկզմ. 4.20, կշկզմ. սսկ. 4.50:
11. Ֆիքիր տուաւընա միւթէալլիգ հազգ մատտէլէր թ. Ա. Տերվիշեան Մանուէլ Վ.ին թէրճիմէսի 1884: Թղթկզմ. — .50, կիսլթ. — .75, լթկզմ. 1.—, կկշե 1.25:
 12. Տուա քիթալը աղիղ Պիքիրին վէ Ս. Յովսէփին իպատէթիկըալըալը իշին: Էնգարէ եպիսկոպոսու Առաքելեան կալապետ Վ.ին թէրճիմէսի. 1884: Թղթկազմ. 2.—, կիսլթ. 2.25, լթկզմ. 2.50, կկշե 2.85, կշկզմ. 4.50, կշկզմ. սսկ. 6.—:
 13. Մեկնութիւն (Համառօտ) նկարագրաց ճշմարիտ կրօնի, գրեալ ի ճէրտիլ կարդ. թրգմ. ի Հ. Սամուէլէ Վ. Գաթրճեան. 1885: Թղթկզմ. —.50, կիսլթ. —.75:
 14. Մարկեղիմոս կամ Եկեղեցի առ կոստանդիանոսիւ, թրգմ. Հ. Ն. Վ. Աւգերեան. 1886: Թղթկզմ. 1.—, կիսլթ. 1.25:
 15. Քէօյաէ Մայիս այլը, եախօտ Նէվլթարղ Մահի Մէրիէմ. 1888: Թղթկզմ. 1.—, կիսլթ. 1.25, լթկզմ. 1.50:
 16. Նամնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի. Թովմաս Գեմբայի: Թրգմ. Հ. Թաղէոս Վ. Թոռնեան. 1894: Թղթկզմ. 3.50,

- կիսլթ. 3.75, լթկզմ. 4.—, կկշե 4.35, կշկզմ. սսկ. 5.20:
17. Հոգի կրօնաւորական, 1894: Թղթկզմ. 1.50, կիսլթ. 1.75, լթկզմ. 2.—, կկշե 2.35, կշկզմ. սսկ. 3.20:
 18. Լաւրետեան Լիտանիայի վըայ Մտածականներ: Թարգմ. Ստեփան Վ. Մելքիսեդեկեան, Արքեպիսկոպոս Տինգիոյ (Տրթրլ. Եպկ. կարնոյ), 1896: Թղթկզմ. 3.—, կիսլթ. 3.25, լթկզմ. 3.50, կկշե 4.—, կշկզմ. սսկ. 5.—:
 19. Մատենիկ Մարեմայ Գոսերաց «Բարեպաշտական Միութեանց», ի Տ. Ալբ. Փասսէրի. Թրգմ. ի Հ. Մանուէլէ Մաշուրեան 1898: Թղթկզմ. 1.50, կիսլթ. 1.75, լթկզմ. 2.—, կկշե 2.50, կշկզմ. սսկ. 3.50:
 20. Սկզբունք կրօնաւորական կենաց: Թրգմ. Հ. Ա. Վ. Սէֆէրշեան 1898: Թղթկզմ. 1.—, կիսլթ. 1.25, լթկզմ. 1.50, կկշե 2.—, կշկզմ. սսկ. 3.—:
 21. Ս. Ա. Լիգուորեայ Աղօթք գլխաւոր միջոց երանութեան հասնելու: Գերմաներէնէ թրգմ. Հ. Գ. Փանշիկեան 1899: Թղթկզմ. 1.—, կիսլթ. 1.25, լթկզմ. 1.50, կկշե 2.—, կշկզմ. սսկ. 3.—:
 22. Համառօտ Պատմութիւն Չարչարանաց

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ըստ
կատարինեայ Կանկրէք, Հանդերձ կար-
ձառօս պատմութեամբ վարուց նոյն
կուսին: Թղթկղմ. 2.—, կիսլթ. 2.50,
լթթակաղմ 2.75:

23. Սրբազան Տարի կամ Ընդհանրական
Յորելեան հաղար իննհարիւր ամին: —
Հ. Բ. Պ. — Թղթկղմ. 0.25, կիսլթ.
0.50:

24. Ժամացոյց չարչարանաց կամ մտածու-
թիւնք եւ իղձք վան տանջանացն Յի-
սուսի Քրիստոսի ի սուրբ Ալփինդուէ
Լիզորի: Թրդմ. Հ. Թաղէսս վ. Թոռ-
նեան, եղեալ Յաւելուած մի. 1900:
Թղթկղմ. 1.50, կիսլթ. 1.75, լթկղմ.
2.—:

25. Իննօրեայ պատրաստութիւնք Տօնից Ս.
կուսին եւ Սրտին Յիսուսի Հանդերձ
յաւելուածով աղօթից: Յօրինեալ եւ
հաւաքեալ ի Հ. Յակովբայ վ. Է Գօ-
սեան, 1901: Թղթակաղմ 1.—, կիսլթ.
1.25, լթկղմ. 1.50, կլշե 2.—:

26. Թագաւորութիւն Սրտին Յիսուսի, 1902:
Թղթակաղմ. —.50, կիսլթ. —.75:

2013

